

Respect- en Pestprotocol

De Vreedzame School

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1 Doelstellingen van het respect- en pestprotocol
- 1.2 Mediatoren
- 1.3 Wet sociale veiligheid op school

2. Doelen en uitgangspunten

- 2.1 De Vreedzame School als preventief kader
- 2.2 Pesten en Plagen
- 2.3 Tien prachtige jaren

3. Huidige situatie op het gebied van de sociale veiligheid

- 3.1 Meting veiligheidsbeleving leerlingen
- 3.2 Pesten en sociale onveiligheid
- 3.3 Uitdragen van een positieve sociale en morele norm
- 3.4 De klas en school: de mini-gemeenschap
- 3.5 Aanleren en handhaven van gedragsregels
- 3.6 Toezicht bij ons op school
- 3.7 Ingrijpen bij plagen
- 3.8 Ingrijpen bij pesten: Oplossingsgerichte Pest Aanpak (OPA)
- 3.9 Digitaal pesten
- 3.10 Herstelgesprekken
- 3.11 Schorsing en verwijdering

4. Monitoren

- 4.1 Het volgen van pest casussen
- 4.2 Monitoren door de mediators

1. Inleiding

1.1 Doelstellingen van het respect- en pestprotocol

- De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.
- Het pestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
 - Het voorkomen van pestgedrag.
 - Het tijdig signaleren van pestgedrag.
 - Het remediëren van pestgedrag.
 - De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en te remediëren.

Je betrokken en verantwoordelijk voelen is wat wij belangrijk vinden voor onze leerlingen, ouders en teamleden. Op de St.-Jansschool en de Lambertusschool willen we op een positieve manier met elkaar omgaan. De Vreedzame school, is een schoolbreed programma dat daar heel goed bij aansluit.

Deze aanpak heeft tot doel om te bouwen aan een positief sociaal-emotioneel klimaat in de klas en de school. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. “Verbinding” is een belangrijk kerngegeven binnen het programma.

Met de Vreedzame school willen we dat kinderen, maar ook de volwassenen zich meer verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor de gemeenschap.

Dit doen we door:

- * op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
- * op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen;
- * constructief conflicten op te lossen;
- * verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap;
- * open te staan voor verschillen tussen mensen.

Thema's die we daarbij behandelen zijn o.a.: wij horen bij elkaar (blok 1), conflicten zelf oplossen (blok 2), goed kunnen communiceren (blok 3), omgaan en verwoorden van gevoelens (blok 4), een steentje bij kunnen dragen aan het pedagogisch klimaat (blok 5) en het respecteren van verschillen (blok 6). Ook wordt een systeem van mediators ingevoerd.

Door deze schoolbrede en positieve aanpak zijn de St.-Jansschool en de Lambertusschool democratische oefenplaatsen, waar leerlingen hun eigen mening leren vormen en waar elke stem belangrijk is. Ze leren verantwoordelijkheid te nemen voor het klimaat in de klas, de school en voor hun eigen ontwikkeling. Dat noemen we actief burgerschap.

1.2 Mediatoren

Een belangrijk onderdeel van de Vreedzame school is bemiddeling bij conflicten door leeftijdsgenoten. Dit is een concrete uitwerking van het principe dat kinderen zelf verantwoordelijk zijn voor het pedagogisch klimaat op school. Opnieuw wordt van het echte schoolleven een oefenplaats gemaakt. De mediators komen uit de bovenbouw en krijgen aan het begin van ieder schooljaar een mediatorentraining. Eenmaal opgeleid worden zij ingezet voor het bemiddelen bij conflicten tussen leerlingen.

1.3 Wet Sociale veiligheid op School

Scholen zijn sinds augustus 2015 bij wet verplicht om zorg te dragen voor sociale veiligheid op school.

Deze verplichting bestaat uit:

1. Voeren van een sociaal veiligheidsbeleid, inclusief het systematisch werken aan de sociale veiligheid. Wij doen dit op onze scholen d.m.v. De Vreedzame school.
2. Beleggen van de volgende taken bij een persoon: coördineren van het beleid ten aanzien van pesten en fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten (dit kunnen verschillende personen zijn). Op onze school is dat de stuurgroep “Vreedzame school” die een permanent karakter heeft. In de stuurgroep zitten leden van beide scholen. Daarnaast hebben we op iedere school een vertrouwenspersoon en een coördinator “sociaal veilig schoolklimaat”.
3. Monitoring van de sociale veiligheid (en welbevinden) van de leerlingen, met behulp van een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft, ten minste één keer per jaar.

Op school is een veiligheidsplan aanwezig.

2. Doelen en uitgangspunten

2.1 De Vreedzame School als preventief kader

Uitgangspunt voor het beleid inzake sociale veiligheid op onze school is het programma de Vreedzame School.

De Vreedzame School is een preventief programma voor het ontwikkelen en toepassen van sociale competenties en democratisch burgerschap. ‘

Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun (leer)omgeving en de samenleving. Met de Vreedzame School besteden we aandacht aan basale sociaal-emotionele en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving.

Belangrijk vinden we o.a.:

- Kunnen verplaatsen in een ander,
- Op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen,
- Openstaan en respecteren van verschillen tussen mensen,
- Constructief conflicten oplossen,
- Omgangsvaardigheden.

Behalve dat wij willen dat alle leerlingen op onze school zich optimaal kunnen ontwikkelen in de kernvakken zoals taal en rekenen, willen wij ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van leerlingen.

Wij streven ernaar dat ze uitgroeien tot verantwoordelijke volwassenen die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving leveren.

Onze scholen willen scholen zijn waar álle leerlingen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Vooral dan kunnen ze optimaal leren. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen. Het programma De Vreedzame school geeft daartoe een stevige basis.

2.2 Pesten en Plagen

Ook op een Vreedzame school komt pestgedrag voor, net als in het echte leven. We zien wel dat dit in mindere mate voorkomt, maar het is er wel.

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontaardt een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid

en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en pro-actief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Wij spreken **van pesten** als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokken;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen;
- verschil in macht tussen pester en gepeste.

2.3 Tien prachtige jaren

Wij zien de school als een positieve sociale gemeenschap. Dat staat beschreven in de “tien prachtige jaren”. Dit zien we als de grondwet van de school. Het is een beperkte set basisregels waarin beschreven staat welk gedrag we graag willen zien bij ouders, leerkrachten en kinderen.

(zie bijlage)

Wij willen een school zijn waarin zorg en aandacht voor elkaar centraal staan. Een school met een gezond en veilig klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Een met een ‘inclusief’ groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt, grijpen we snel in.

3. Huidige situatie op het gebied van de sociale veiligheid

3.1. Meting veiligheidsbeleving leerlingen

Veiligheidsthermometer

We gaan structureel na of de doelen van de Vreedzame School gehaald worden en we monitoren de sociale veiligheid en het welbevinden van de leerlingen met behulp van een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft.

Op de Lambertusschool en de Sint- Jansschool maken wij gebruik van ZIEN! In de bovenbouw worden de vragenlijsten “Leer- en leefklimaat” en “Sociale vaardigheid” één keer per jaar ingevuld door de leerlingen.

In de onderbouw gebruiken we de veiligheidsthermometer groep 2 t/m 4 uit de map “Sociale veiligheid” (De Vreedzame school). De leerkracht vult deze lijst één keer per jaar in met de leerlingen

Deze instrumenten geven ons inzicht in de beleving van de sociale veiligheid van de leerlingen, in de feitelijke aantasting van de sociale veiligheid en het welbevinden van de leerlingen.

Analyse van de resultaten

De analyse van de resultaten vindt plaats op drie niveaus:

Op individueel niveau zal de groepsleerkracht de resultaten van zijn of haar leerlingen bekijken (de individueel ingevulde vragenlijst) en nagaan of er op individueel niveau direct actie nodig is. Bij opvallende zaken ligt het voor de hand om eerst een individueel gesprek te voeren met de leerlingen die het betreft. Zo kunnen veel zaken snel en effectief opgelost worden. Met name als leerlingen bij bepaalde vragen ‘altijd’ of ‘onveilig’ hebben gekozen (de meest negatieve score), is er een reden tot zorg en nader onderzoek. Soms worden de antwoorden van leerlingen beïnvloed door recente, negatieve gebeurtenissen en moet er niet zo zwaar getild worden aan de uitslag. Maar soms is er sprake van langdurige problematiek, en is er een aanpak nodig.

Ook op groepsniveau worden de resultaten geanalyseerd en besproken. Eerst vindt een analyse plaats van de mogelijke oorzaken van een negatieve uitslag. Herkent de groepsleerkracht de score? Komt de score overeen met de eigen indruk? Welke leerlingen zijn opvallend? Bij het gedachtegoed van de Vreedzame School past een bespreking met de groep zelf. De groepsleerkracht vat de resultaten samen en bespreekt deze met de groep. Met de groep wordt naar oplossingen gezocht. Zo maken we de groep verantwoordelijk voor het klimaat.

Als er signalen komen vanuit de leerlingen, de groep, de leerkracht of de ouders en als er aanleiding toe is, dan worden de resultaten op schoolniveau besproken. Samen met het team en eventueel ouders en leerlingen wordt naar oplossingen gezocht.

Meten van de veiligheidsbeleving door de mediators

Twee keer per jaar gaan de mediators de sociale veiligheid op de speelplaats monitoren. Ze gebruiken hiervoor een checkkaart met vragen. Hierdoor krijgen we een beter en actueel beeld van de sociale veiligheid op de St.-Jansschool/ Lambertusschool. Opnieuw maken we de leerlingen verantwoordelijk.

De mediators leveren data aan. Die worden doorgegeven aan de stuurgroep Vreedzame school. Zij analyseren en komen tot veranderstappen (in overleg met team en leerlingen).

3.2. Pesten en sociale onveiligheid

Hoe gaan we om met pesten op school?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet serieus genomen worden en als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten dat (in samenwerking met de ouders) kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van externe deskundigheid een optie.

Signalen van pestgedrag:

- altijd een bijnaam gebruiken, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- een klasgenoot steeds buitensluiten, niet mee laten doen
- een klasgenoot steeds uitlachen bij een verkeerd antwoord o.i.d.
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Zoals we hiervoor al aangaven, leggen we met de Vreedzame School het fundament voor een sterk tegenwicht tegen pestgedrag. We willen namelijk zoveel mogelijk

aandacht besteden aan wat we WEL willen, en waar we schoolbreed verwachten dat iedereen daar aan bijdraagt.

3.3 Uitdragen van een positieve sociale en morele norm

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag 'Wat wordt er hier van mij verwacht?' Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren, willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen.

Dit doen we onder andere door:

- het inzetten van een sociale taak; de leerlingen worden ingezet en gestimuleerd om bij te dragen aan een fijne sfeer.
- het logo van de Vreedzame School zichtbaar in de school; leerlingen worden verantwoordelijk gemaakt voor het toezien op gemaakte afspraken.
- het voortdurend "betrappen" van **alle** leerlingen op goed, vreedzaam gedrag;
- het corrigeren van ongewenst en onacceptabel gedrag van leerlingen die de norm overschrijden;
- aanwezigheid van de leerkrachten bij de ingang van de klas om de leerlingen te ontvangen, elkaar te begroeten, een opsteker te geven, belangstellend te informeren en indien nodig aanspreken op ongewenst gedrag.

3.4 De klas en school: de mini-gemeenschap

Wij willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de klas vormen. Dit doen we onder andere door kinderen veel te laten samenwerken met verschillende leerlingen (met behulp van coöperatieve werkvormen), door samen omgangsafspraken te maken, samen te bedenken welke taken er in de klas zijn en die met elkaar te verdelen, of als klas presentaties voor andere klassen te verzorgen. In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming en norming van een positieve groepssfeer in alle klassen. De kwaliteitskaart "Sociaal veilig schoolklimaat" en de schoolafspraken worden aan het begin van elk schooljaar in alle groepen besproken. Vervolgens worden er groepsregels opgesteld.

Wij vinden een goede communicatie met ouders belangrijk, zodat leerlingen en ouders zich verbonden voelen met school.

Dat doen we op de volgende manier:

- Startgesprekken aan het begin van het schooljaar (vanaf groep 5 worden leerlingen ook uitgenodigd.)
- Bij ieder blok van de Vreedzame school ontvangen ouders de nieuwsbrief en de kletskaarten.
- Informatie over de inhoud van de lessen wordt voorafgaand aan elk blok via social schools gedeeld met ouders.
- Algemene informatie van de Vreedzame school wordt vermeld in de schoolgids.

Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het heel belangrijk dat **alle** leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een belangrijke voorwaarde voor het gevoel van veiligheid. We verwachten van alle leerkrachten dat zij investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en ouders en in de onderlinge relaties. Ieder kind moet voelen dat het ertoe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is. Alle leerkrachten zorgen ervoor dat ze aan het begin van het jaar met iedere leerling een gesprekje voeren over persoonlijke zaken als: dingen waar ze tegenop zien, die ze leuk of spannend vinden, hoe het thuis gaat en wat ze graag doen na schooltijd.

Leerlingen worden medeverantwoordelijk

Door in de klas een mini-gemeenschap te vormen, voelen leerlingen zich betrokken bij en medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de klas. Op onze scholen krijgen leerlingen een stem en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen niet zozeer een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar we willen dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang. We willen dat zij hun steentje bijdragen aan de gemeenschap. Daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen.

Zo werken we met leerlingmediatoren en een leerlingenraad rond klasoverstijgende zaken. We laten oudere leerlingen jongere leerlingen helpen bij allerlei activiteiten. Specifiek gericht op ongewenst gedrag als pesten leren we de leerlingen dat ze op kunnen en moeten komen voor gepeste medeleerlingen, dat ze ‘verdedigers’ kunnen zijn.

Opstekers

We streven naar een positief sociaal klimaat, waarin ieder kind zich veilig voelt, waarin respect is voor elkaar en waarin iedereen met iedereen samenwerkt. Een op het eerste gezicht eenvoudig, maar zeer belangrijk middel om dit te bereiken is het geven van ‘opstekers’, of complimenten. In de Vreedzame School leren we iedereen heel bewust positief gedrag te benoemen in de vorm van een ‘opsteker’. Als iedereen in de groep in staat is om elkaar complimenten te geven en zo hun waardering voor elkaar uit te spreken, ontstaat er een positievere sfeer in de groep. Dit draagt bij aan een klimaat waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen, zich gewaardeerd weten en het gevoel hebben dat ze ertoe doen.

3.5. Aanleren en handhaven van gedragsregels

Kwaliteitskaart “Sociaal veilig schoolklimaat”.

Wij hebben op de Lambertusschool en de Sint- Jansschool een kwaliteitskaart “Sociaal veilig schoolklimaat” (zie bijlage) waarin beschreven staat wat wij als school belangrijk vinden en welke afspraken en regels we hanteren.

De kwaliteitskaart en de schoolafspraken worden in de eerste schoolweek in alle groepen besproken. Elke groep stelt daarnaast eigen groepsregels en groepsafspraken vast.

De regels vormen op deze manier een kader voor gewenst gedrag: **‘Zo willen we het op onze school!’.**

Met het opstellen van gedragsregels zijn we er nog niet. Gedrag dat bij een bepaalde regel hoort, moet vrijwel altijd worden aangeleerd. Dus, zeker bij jonge leerlingen, oefenen we de gedragsregels met de hele klas. Maar het opstellen van regels en het aanleren van het bijbehorende gedrag is op zich ook nog niet voldoende. Het handhaven van regels vraagt ook iets van gedrag van de leerkracht (of andere volwassenen in de school).

Bijvoorbeeld:

- zelf modelgedrag vertonen;
- systematisch aanleren van goed, vreedzaam gedrag
- leerlingen herinneren aan de regel;
- het voortdurend bekrachtigen van goed gedrag: dus betrappen op goed gedrag en dit precies benoemen;
- leerlingen bevragen als ze zich toch niet aan de regel houden en een opsteker geven als ze het vervolgens wel doen;
- met de leerlingen meelopen;
- leerlingen aanspreken die zich niet aan de regel houden: zo nodig consequenties inzetten;
- samenwerking met ouders voortdurend opzoeken.

Om het naleven van gedragsregels te bevorderen, is het tevens van belang dat:

- alle leerkrachten systematisch de gedragsverwachtingen aanleren volgens schoolbrede afspraken.
- alle leerkrachten bij ALLE kinderen gewenst goed en vreedzaam gedrag bekrachtigen middels opstekers en andere vormen van complimenten;
- alle leerkrachten in de klassen (indien nodig) regelmatig terugkomen op een of meer gedragsverwachtingen, waar de leerlingen moeite mee hebben door de gedragsinstructie in de klas te herhalen;
- alle volwassenen in de school helpen bij het toezicht houden op het naleven van de regels; het team maakt afspraken over wie op welke plek toezicht houdt;
- dit regelmatig geëvalueerd wordt: met leerkrachten, maar ook met de leerlingen en ouders.

3.6. Toezicht bij ons op school

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Wij hebben met ons team duidelijke afspraken gemaakt rondom het toezicht op verschillende plekken en bij gebeurtenissen:

- schoolpleinen;
- naar de gymzaal lopen/fietsen;
- bij feesten en voorstellingen in de aula;
- het gebruik van toiletten;
- de fietsenstalling;
- de gangen;
- excursies.

Tijdens pauze worden de mediators ook ingezet om toezicht te houden en bij conflicten te bemiddelen.

3.7. Ingrijpen bij plagen

We zijn attent op plaagsituaties in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en het gemakkelijk overgaan in ruzie of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Eventueel kunnen we de mediators vragen te helpen.

3.8. Ingrijpen bij pesten: Oplossingsgerichte Pest Aanpak (OPA)

Mochten er ondanks onze preventieve aanpak toch af en toe ook pestincidenten zijn, dan is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of er aan de preventieve kant voldoende wordt gedaan, zoals in het voorgaande is beschreven. Soms is er iets meer nodig.

In de eerste plaats vragen we altijd aan andere leerlingen om te helpen. Met name populaire leerlingen kunnen belangrijk zijn als 'verdedigers' of 'helpers'. Ook de groep wordt ingezet om samen oplossingen te vinden. Vaak is dit al genoeg om het pesten te doen stoppen.

Soms vinden er meteen gesprekken met leerling en ouders plaats. Door een nauwe samenwerking kunnen we het pesten de baas.

Als er meer nodig is, hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van de Vreedzame School: de Oplossingsgerichte pestaanpak (OPA).

Deze aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB'er) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen. Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf; we gaan uit van het goede in ieder kind, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

1. Gesprek met het gepeste kind.

De leerkracht praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders.

De ouders worden op de hoogte gesteld van de gesprekken. De directie en de coördinator Sociale veiligheid worden door de leerkracht geïnformeerd

2. Gesprek met de steungroep.

Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.

3. Tweede gesprek met de gepeste.

Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

4. Tweede gesprek met steungroep.

Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren worden herhaald om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

Van al deze stappen worden aantekeningen in ParnasSys gemaakt.

Deze vorm van hulp is een intensieve maar effectieve manier die ingezet wordt als de eenvoudige vormen onvoldoende helpen.

3.9. Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich meebrengt, daarvan zijn leerlingen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om leerlingen te leren omgaan met sociale media en leerlingen op te voeden tot digitaal burger. In het kader van de Vreedzame School besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Daarnaast worden in groep 5 t/m 8 lessen gegeven gericht op cyberpesten en mediawijsheid

In het veiligheidsplan van onze school is een protocol rondom cyberpesten opgenomen.

3.10. Herstelgesprekken

Soms zijn de peestsituaties zo ernstig dat er iets anders moet gebeuren. Of soms wil de gepeste leerling niet meewerken. De pester valt in herhaling en de grens van wat op school toelaatbaar is, komt in het vizier.

Ter bescherming van de gepeste leerling zullen we, als alle pogingen (inclusief externe hulpverlening en een laatste waarschuwing) geen resultaat hebben gehad, moeten overgaan tot schorsing of verwijdering. Een dergelijke noodoplossing is natuurlijk geen oplossing van het probleem. Vaak blijven de leerlingen elkaar ontmoeten in de buurt. Het onopgeloste probleem krijgt dan mogelijk een vervolg buiten school. Om die reden geven we, voordat de fase van schorsing en/of

verwijdering ingaat, aan de betrokkenen een laatste kans om de situatie te herstellen.

We gebruiken hierbij de interventie herstelgesprekken. De betrokken partijen komen bij elkaar met als doel om de 'schade' te herstellen. Het gaat dan niet alleen om herstel van de (materiële of emotionele) schade, maar vooral ook om het herstel van de relatie. Naast de pester en het gepeste kind worden bij voorkeur ook andere (familieleden, vrienden, andere betrokkenen) bij het gesprek betrokken. Een voorwaarde voor een dergelijk herstelgesprek is uiteraard dat de pester (en diens ouders) verantwoordelijkheid willen nemen voor het aangedane leed, het aanhoren van het verhaal van het gepeste kind (en diens ouders) over de zware gevolgen van het pesten, en dat zij bereid zijn excuses te maken.

De basisvragen die centraal staan bij herstelbijeenkomsten zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is er nodig om te herstellen wat er is gebeurd?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

3.11. Schorsing en verwijdering

Als de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is direct optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke onveiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele onveiligheid betreffen. Als er een noodzaak is om stevig op te treden, dan hanteren we onderstaand protocol dat voor alle betrokkenen helder aangeeft welke stappen worden gezet als er sprake is van een extreme situatie.

Leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of leerkrachten zich onveilig voelen, kiezen ervoor zich niet aan de schoolregels te houden en op die manier hun verbinding met de groep verbreken:

- De directie wordt in kennis gesteld.
- Deze leerlingen worden (onder toezicht) voor een dag/dagdeel buiten de groep geplaatst.
- De ouders worden hiervan in een gesprek op de hoogte gesteld. De directeur bespreekt met de leerling hoe ervoor gezorgd kan worden dat het gewenste gedrag wel wordt vertoond.
- De leerling mag de volgende dag in de eigen groep laten zien dat het zich wel aan de schoolregels kan houden. Verschillende vormen van hulp (zie boven) kunnen hiertoe worden ingezet.

Als een dergelijke situatie zich herhaaldelijk voordoet, volgt er een gesprek tussen school en ouders. Hierin wordt nagegaan welke extra begeleiding en afspraken nodig zijn.

Tevens worden de ouders op de hoogte gesteld van een vervolprocedure als het gedrag niet tijdig in positieve zin verandert. Als zich – na dit gesprek – toch weer een vergelijkbare situatie voordoet, worden de ouders telefonisch benaderd en gevraagd hun kind te komen ophalen of de volgende dag thuis te houden. Ook dan mag het kind de dag erna weer in de groep terugkeren. De afdeling leerplicht van de gemeente en het schoolbestuur worden op de hoogte gesteld, aangezien het hier een schorsing van een dag betreft. Alleen de directie kan het besluit nemen tot schorsing en dit wordt vastgelegd in een brief.

In geval van herhaling kan de school overgaan tot schorsing van meerdere dagen. In dat geval wordt het bestuur en de afdeling leerplicht van de gemeente bij het vervolgtraject betrokken. Ouders hebben het recht om binnen vijf werkdagen bij het schoolbestuur bezwaar te maken tegen de schorsing.

4. Monitoren

4.1 Het volgen van pest casussen

Vanaf de constatering tot de aanpak en oplossing volgen we op school alle pest-casussen en we leggen werkwijzen en afspraken vast. De leerkracht maakt notities in Parnassys. Ook na de oplossing wordt de pestcasus gevolgd. De leerkracht houdt een vinger aan de pols en stelt indien nodig de coördinator sociale veiligheid, de directie en de ouders op de hoogte.

4.2 Monitoren door de mediators

Een paar keer per jaar wordt aan de mediators gevraagd om het gedrag te monitoren. Ze gebruiken hiervoor een vragenlijst of een checkkaart.

De data worden door de stuurgroep verzameld. Hierdoor wordt de grote lijn bewaakt en kan er tijdig, indien nodig, aangestuurd worden en acties worden ingezet.

Bijlagen:

Kwaliteitskaart “sociaal veilig schoolklimaat”.

Deze bijlage is opgenomen in het handboek van de school

“10 prachtige jaren”

Deze bijlage is opgenomen in het handboek van de school en hangt ook zichtbaar op meerdere plaatsen in het schoolgebouw

Veiligheidsthermometer groep 2 t/m 4
map: werken aan sociale veiligheid.

Checkkaart/ vragenlijst mediators

Verder verwijzen we naar het veiligheidsplan waarin onderdelen zijn opgenomen die betrekking hebben op sociale veiligheid.

Op de website www.vreedzaam.net is informatie te vinden over De Vreedzame school en Sociale veiligheid.